

Sveriges miljömål. En giftfri miljö.

Att tänka på vid hantering av impregnerat trä.

Företag och personer som i sin yrkesutövning hanterar kemiska produkter och produkter som är behandlade med kemiska produkter, t.ex. träskyddsbehandlat virke, har många regler och förordningar att hålla reda på. För att underlätta har därför de viktigaste bestämmelserna för hantering av träskyddsbehandlat virke sammanställts kort nedan.

Två viktiga lagparagrafer som man alltid ska hålla i minnet är §§ 2 och 3 i Miljöbalkens andra kapitel, enligt vilka *alla* som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd har *skyldighet* att skaffa sig den *kunskap*, utföra de skyddsåtgärder och vidta de *försiktighetsmått* i övrigt, som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att åtgärden medför skada eller olägenhet för miljön.

Det är tillsynsmyndighetens (miljönämnd eller motsvarande) skyldighet att se till att gällande bestämmelser i Miljöbalken och tillhörande förordningar följs. Vissa av dessa bestämmelser gäller speciellt vid försäljning och hantering av träskyddsbehandlat virke.

Det har visat sig att träskyddsbehandlat virke ofta säljs och hanteras utan tillräcklig information till användarna. Man lämnar inte alltid den information, som krävs rörande hur virket behandlats och till vilket ändamål det är avsett för.

För att förbättra situationen behövs internkontroll (d.v.s att Du själv gör en kontroll) av hur det impregnerade trästolparna förvaras och hanteras, hur de är uppmärkta och hur skydd och märkning på uppsatta skyltar mm överensstämmer med kraven.

Målsättningen är att öka kunskaperna om de bestämmelser som råder på området, framför allt hos alla som säljer och hanterat träskyddsbehandlat virke.

Tänk på att

... Du som Försäljare / Utövare / Hanterare utgör en betydelsefull länk i kemikaliekedjan från tillverkning till spridning och användning av kemiska produkter.

...Du effektivt kan bidra till att minska riskerna med spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen till miljön genom att påverka val av material, produktutbud och konsumtionsmönster.

...Den s.k. produktvalsprincipen (6 §, 2 kap. i miljöbalken) kräver att de kemiska produkter och produkter behandlade med kemiska ämnen, som kan ersättas med mindre farliga produkter och ska undvikas i de fall de kan ersättas. Försök alltså att finna alternativ produkt eller teknik.

... Utnyttja möjligheterna att påverka din omgivning till att inte använda träskyddsbehandlat virke där det inte absolut behövs. Håll dig informerad om aktuell lagstiftning.

...Du genom intresse och kunskap kan vägleda Din omgivning rätt i produktvalet och därmed värna om Vår miljö!

LAGSTIFTNING

För att förebygga skador på människors hälsa eller i miljön finns ett stort regelverk, som gäller hantering, import och export av kemiska produkter. Nedanstående uppställning är ett försök att skapa överblick över några av dessa lagar och förordningar, som närmast berör träskyddsbehandlat rundvirke och dess hantering.

MILJÖBALKEN

Är indelad i kapitel med rubrik efter innehållet, t.ex.:

Kap. 2 Allmänna hänsynsregler m.m.

Här återfinns bl.a:

- kunskapskravet (§ 2). Man måste veta vilka regler och krav som gäller.
- försiktighetsprincipen (§ 3). Man måste ta hänsyn.
- produktvalsprincipen (§ 6). Man måste välja det alternativ, produkt eller teknik, som värnar bäst om miljön.

Kap. 29 Straffbestämmelser och förverkande

Avseende t.ex.

- miljöfarlig kemikaliehantering (§3) eller
- bristfällig miljöinformation (§6)

Kap. 30 Miljösanktionsavgifter

Samt

Kemikalieinspektionens föreskrift om kemiska produkter och biotekniska organismer (KIFS 2008:2 kap. 5)

Träskyddsbehandlat virke

Tillämpningsområde

27 § Bestämmelserna i 28–37 §§ gäller virke och annat trämaterial som behandlats med bekämpningsmedel till skydd mot angrepp av svampar, bakterier, insekter eller marina organismer (träskyddsbehandlat virke).

Föreskrifterna gäller även träskyddsbehandlat virke som förs in till Sverige. Bestämmelserna i 30–37 §§ gäller inte träskyddsbehandlat virke som förs ut från landet.

Krav på fixering m.m.

28 § Den som bedriver yrkesmässig träskyddsbehandling med bekämpningsmedel ska vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att virket inte lämnas ut i strid med bestämmelserna i 29 §. Motsvarande skyldigheter åligger den som yrkesmässigt för in träskyddsbehandlat virke till Sverige.

29 § Träskyddsbehandlat virke får inte lämnas ut från behandlingsanläggning om virket inte är yttorr och i allt väsentligt smetfritt eller innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutats.

30 § Träskyddsbehandlat virke får inte tas i bruk för yrkesmässig användning om virket inte är yttorr och i allt väsentligt smetfritt eller innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutats.

Begränsningar i användningen

31 § Den som använder träskyddsbehandlat virke ska noga överväga behovet samt vid konstruktion och virkesval se till att användningen leder till så liten belastning på hälsa och miljö som möjligt.

32 § Virke som behandlats med bekämpningsmedel som innehåller kromföreningar får användas endast när det behöver ha ett långvarigt skydd

1. där det är nedgrävt eller på annat sätt fast anbringat i varaktig kontakt med fuktig mark eller vatten,
2. i bryggdäck och andra marina anläggningar,
3. i fast anbringade säkerhetsanordningar till skydd mot olycksfall,
4. där det blir svårutbytbar efter inbyggnad i fukthotad miljö, t.ex. i syllar på plintar och betongplattor, i bottenbjälklag och liknande inbyggnadsdelar.

All annan användning av sådant virke är förbjuden.

33 § Upphör att gälla. (KIFS 2010:6).

34 § Träskyddsbehandlat virke får inte yrkesmässigt saluhållas eller överlåtas för sådana ändamål som enligt dessa föreskrifter är otillåtna.

Information vid överlåtelse

35 § Den som yrkesmässigt överlåter träskyddsbehandlat virke som släpptes ut på marknaden första gången före den 1 september 2013 ska lämna skriftlig information om

1. de begränsningar i användningen som enligt 31–33 §§ gäller för virket,
2. vid vilken anläggning träskyddsbehandlingen utförts,
3. vilka verksamma beståndsdelar som ingår i träskyddsmedlet,
4. vilken bearbetning virket är lämpligt respektive olämpligt för,
5. hälsorisker vid bearbetning och annan hantering av virket,
6. lämpliga skyddsåtgärder,
7. åtgärder för omhändertagande av avfall från virket.

Särskilda bestämmelser om märkning av arsenikbehandlat trä finns i 8 kap. 40 §.

Informationskravet enligt första stycket 2 gäller inte sådant virke som saluförs på andrahandsmarknaden för återanvändning. (KIFS 2014:3).

36 § Den information som avses i 35 § ska finnas på varje virkesbunt för sådant virke som släpptes ut på marknaden första gången före den 1 september 2013. (KIFS 2014:3).

37 § Där träskyddsbehandlat virke som släpptes ut på marknaden första gången före den 1 september 2013 saluhålls för avhämtning utan att vara buntat ska den information som avses i 35 § finnas på anslag vid virket. Dessutom ska blad med informationen finnas kostnadsfritt tillgängliga för den som hämtar virke. (KIFS 2014:3)